

Examenopdracht: muziek

Onderwerp: Soundpainting.

Naam: Verhelpen Kim.

Klas: 2 Balo A.

Jaar: 2012-2013.

Achtergrondinformatie.

Tekst 1.

Soundpainting is de multidisciplinaire gebarentaal om live te componeren voor muzikanten. In de workshop leert de animator Soundpainting iedere klas een reeks universele basisgebaren die hen dwingt en tegelijk vrij laat zelf een klank te maken met stem of instrument zonder technische vereisten.

De workshop Soundpainting is de ideale manier om kinderen en jongeren van alle leeftijden plezier te laten beleven aan het ordenen en samengaan van klanken en geluiden.

De Jeugd en Muziek-animateurs volgden een opleiding bij de bedenker van Soundpainting, Walter Thompson (VS).

Tekst 2.

Leer de 54 soundpainting gebarentalen.

Soundpainting is een gebarentaal om "live" mee te componeren.

De taal is uitgevonden in de jaren '70 door de Amerikaanse componist Walter Thompson en heeft zich sindsdien ontwikkeld tot een taal die muzikanten, acteurs, dansers en zelfs plastische kunstenaars kunnen gebruiken.

Een soundpaint-compositie of –performance ontstaat door een wisselwerking tussen de tekens van de soundpainter en de keuzes die uitvoerders maken bij het interpreteren van die tekens. Bij sommige tekens heeft de uitvoerder weinig vrijheid ("speel pianissimo een lange do in het lage register"), bij andere heel veel (improviseer met lange noten).

Elk uitvoerder antwoordt op de tekens vanuit zijn eigen artistieke persoonlijkheid en vanuit zijn eigen muzikale achtergrond. De soundpainter antwoordt op wat de uitvoerders spelen dan weer met een nieuw teken. De soundpainter componeert, de muzikanten zelf zijn het materiaal waarmee hij componeert.

Het bijwonen van een performance is het bijwonen van een creatief proces en dat maakt elke performance spannend en uniek.

Tekst 3.

Soundpainting in het onderwijs

Soundpainting is voor de avontuurlijke pedagoog een zeer geschikt "tool" om leerlingen vertrouwd te maken met de basisbeginselen van improvisatie, zowel solo-improvisatie als improvisatie gericht op het ondersteunen van een collectief.

Voorkennis van stijlen en theoretische principes zijn hiervoor niet vereist en de taal richt zich tot musici/acteurs/dansers uit alle stijlen en van alle niveaus, van beginners tot gevorderden.

Leerlingen ervaren deze heel directe manier van omgaan met klank en beweging als bevrijdend en verfrissend. Vooral het aspect van creatief zijn als groep spreekt hen erg aan. In soundpaintlessen kan gewerkt worden op verschillende aspecten van samenspel: creativiteit, concentratie, groepsbewustzijn, actief luisteren....

Omdat artiesten uit verschillende disciplines samenwerken aan één artistiek geheel worden de leerlingen uitgenodigd om inspiratie op te doen over de grenzen van hun discipline heen.

Tekst 4.

Een kennismaking met *Soundpainting*: de universele techniek om 'live' te componeren vanuit gestructureerde improvisatie. *Soundpainting* is een gebarentaal waarmee verschillende disciplines zoals muziek, theater, dans en visuele kunsten spontaan gerealiseerd worden. Zowel beginners als gevorderden kunnen binnen eenzelfde groep functioneren, eventuele schroom tot improviseren overwinnen en gestimuleerd worden in individuele creativiteit.

Tekst 5: Enkele positieve citaten van mensen.

- Ik was plots op een andere manier met mijn klarinet bezig. Bewuster.
- Niveauverschillen zijn plots weg want iedereen zit er eigenlijk naakt.
- Ik heb voor het eerst in mijn leven durven improviseren.
- Soundpainting is bevrijdend, gewoon: mini muziekjes met maxi resultaat!
- Door de les Soundpainting heeft mijn dochter nog motivatie voor de viool instrument les. Anders had ze al misschien afgehaakt.
- Soundpainting heeft mij een nieuwe inspiratiebron doen ontdekken die ik op mijn eentje nooit had gevonden.

....

Geraadpleegde bronnen.

Bron: <http://www.jeugdenmuziek.be/production/131/soundpainting>

<https://sites.google.com/site/johansabbesoundpainting/wat-is-soundpainting>

<http://www.youtube.com/watch?v=PU3vhaSEk88> enkele voorbeelden van soundpainting met kinderen tijdens workshops van jeugd en muziek (organisatie).

<http://www.youtube.com/watch?v=GmHH8e2L0vA> optreden van Walter thompson, hier een voorbeeld hoe soundpainting ook instrumenteel kan. Dit voorbeeld is iets ingewikkeldere soundpainting dan met kinderen.

Bart Mellaerts: gedifferentieerde stage: eerste leerjaar: les soundpainting.

<http://www.klascement.net/cultuur/kalender/23749/?previous>

<http://johansabbe.com/lessen.html>

lesbeschrijving.

SOUNDPAINTING (Een voorbeeld van een lesfiche voor een eerste leerjaar, afhankelijk van graad en wat jezelf wil aanpasbaar).

Lesdoelen	<ul style="list-style-type: none">- De leerlingen kunnen verwoorden wat soundpainting is.- De leerlingen kunnen op een reeks universele basisgebaren.- De leerlingen beleven plezier aan het samengaan van klanken en geluiden.- De leerlingen bieden antwoord op de dirigent vanuit muzikale achtergrond of mogelijkheden.- leerlingen vertrouwd te maken met de basisbeginselen van improvisatie.- Leerlingen werken op verschillende aspecten van samenspel: creativiteit, concentratie, groepsbewustzijn, actief luisteren....
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">- Dirigent (meestal leraar)- De Soundpainting gebaren.- De muzikanten zijn je materiaal.
Leeftijdsgroep	- Vanaf 7j tot
Lesduur	- Min. 50', Max. ? kies je zelf.
Leerplan	<ul style="list-style-type: none">- VVKBaO:5.1: 1, 2 en 3. 5.5: 10. 5.7: 12 en 13.- OVSG: - 2.4, 3.2, 3, 1.1.- GO: Dit is per graad, dus leerplan afhankelijk van in welke graad je werkt met soundpainting. Ze staan hier allemaal opgesomd: 2.1, 2.2, 2.4 en 2.5.

Dit is één voorbeeld: het is heel aanpasbaar en zoals je in vele artikels leest is het vaak improvisatie. Als je als dirigent je gebaren kent hoef je ze enkel aan de leerlingen aan te leren en te gebruiken. Je kunt iets componeren vanuit je eigen improvisatie en creativiteit. Als leerlingen een gebaar niet begrijpen ga je ook niet zomaar verder gaan, dan blijf je die enkele keren inoefenen.

Lesverloop	
1	<ul style="list-style-type: none">- Zorg dat voor de leerlingen eerst duidelijk is wat soundpainting is. Je kunt hen hiervoor mijn voorbeeld filmpje laten tonen of een eigen gekozen filmpje. Bespreek dit met de leerlingen.* Mochten jullie zelf moeten verwoorden wat soundpainting is of zelf een definitie geven hoe zouden jullie het omschrijven?* Wat zag je allemaal?* Wat waren de handelingen?* Welke geluiden hoorde je allemaal?*
2	<ul style="list-style-type: none">- Nu is het de bedoeling dat je leerlingen de gebaren gaat aanleren. Doe deze stap voor stap. Gebaar per gebaar en laat hen ze oefenen. Meteen 5 gebaren tonen en dan pas laten oefenen zal niet zo vlot verlopen. Vanaf hier kan je al starten met

	<p>improviseren. Als je ziet dat de klas de gebaren goed doorheeft kan je starten met verschillende reeksen achter elkaar in te oefenen. Zie je dat leerlingen mee zijn? Dan kan je de gebaren moeilijker maken of meer gebaren aanleren. Zie je dat de leerlingen niet mee zijn? Ga dan niet gewoon verder, maar herhaal de nog niet begrepen gebaren.</p> <p>Leerlingen zullen nog niet vertrouwd zijn met soundpainting dus je zult ook duidelijke afspraken moeten maken met de leerlingen (anders wordt er continu gelachen met elkaar en dat kan niet de bedoeling zijn).</p>
3	<p>- Nu kan je volledig zelf improviseren. Je kunt verschillende gebaren achter elkaar laten oefenen klassikaal en zo met de klas een hele compositie maken. Je verschillende kleine composities maken of grotere en het leuke is dat je telkens opnieuw kan starten en je steeds een ander resultaat hebt.</p>
4	<p>- Als afsluiter kan je de klas in kleine groepjes verdelen. Telkens mag iemand dirigent zijn. Je kunt de leerlingen dit ook laten opnemen en achteraf klassikaal laten afspelen. Een leuk resultaat verzekert.</p>